

MATERIÁLY PRE OCEĽOVÉ KRYTINY

Ing. Peter Orolin, Ing. Eduard Jamrich, predseda Cechu strechárov Slovenska a spoluautor

OCEĽ, SPOĽAHLIVÝ MATERIÁL PRE STREŠNÉ KRYTINY

V súčasnej technológii stavebnej výroby a v konštrukciách moderných stavieb je oceľ absolútne nenahraditeľná. V porovnaní s tradičnými stavebnými materiálmi, ako napríklad kameň a drevo, má oceľ výrazne lepšie mechanické vlastnosti. Aj keď nepochádza priamo z prírody, ale je „umelo“ vyrobeným materiálom, za roky používania sa stala spoľahlivým materiálom aj na výrobu strešných krytín. Oproti hline, alebo drevu má také vlastnosti, aké tieto tradičné materiály nemajú a ani nikdy nebudú mať.

Problém však spočíva v tom, že tieto vlastnosti a možnosti sú aj pre odbornú stavebnú verejnosť neznáme.

Táto nízka úroveň informovanosti nie je len pre nedostatočný záujem zainteresovaných zisťovať a uvádzať potrebné požiadavky na oceľové krytiny do príslušných projektov a cenových ponúk, ale aj pre výraznú absenciu ucelených publikácií k tejto problematike.

Dôležitým poslaním nášho Cechu strechárov Slovenska (CSS) je aj zvyšovať informovanosť o materiáloch strešného plášťa vrátane krytín.

V posledných rokoch dynamickým vývojom prechádzajú mnohé materiály, najmä tepelné izolácie a poistné hydroizolácie, ale ani jedna z týchto oblastí nie je tak zanedbaná ako oceľové strešné krytiny.

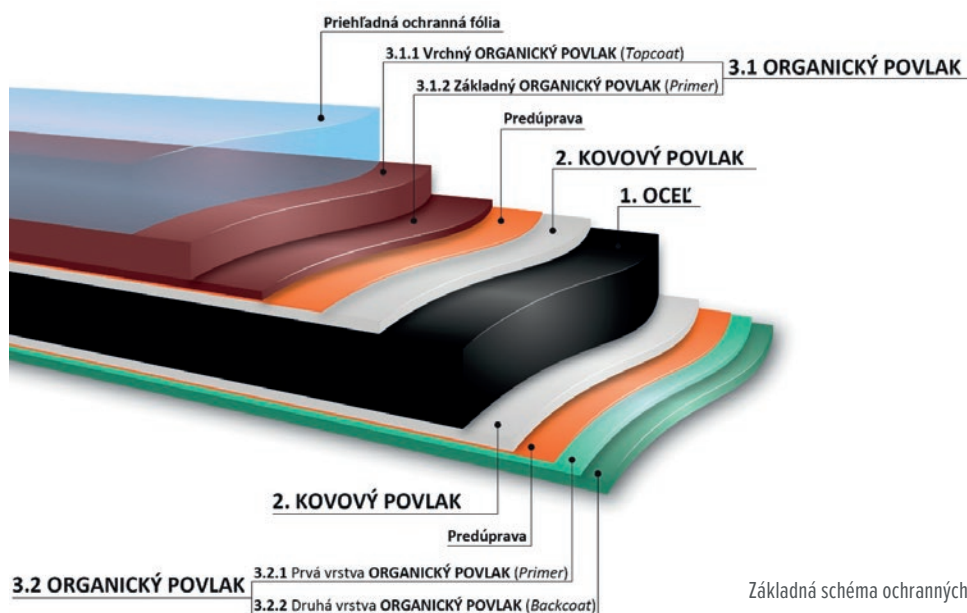
Dokonca ani v našej najúspešnejšej publikácii vydané Cechom strechárov Slovenska „Pravidla pre navrhovanie a zhotovovanie striech“ nie je o oceľových krytinách žiadna zmienka.

Tento nedostatok sa nám podarilo čiastočne odstrániť prostredníctvom publikácie Materiály pre oceľové krytiny, ktorú sme uviedli pre širokú verejnosť na našom Sympóziu Strechy v novembri 2017. Postarali sme sa o distribúciu našim členom CSS a všetkým projektantom prostredníctvom SKSI. V propagácii tých základných informácií o výbere správnych materiálov pre oceľové kryti-

ny chceme ďalej pokračovať poskytnutím skratenej verzie tejto publikácie v tomto časopise.

Ak hovoríme o materiáloch oceľových krytín, máme na mysli nie len samotný oceľový plech, ale aj jeho kovový a organický ochranný povlak. Často ani odborná verejnosť, nieto ešte laická, nepozná a nerozumie rozdielom medzi nimi.

Takže v nasledujúcich mesiacoch postupne získate informácie o všetkých troch zložkách oceľových krytín. V časti 2/4 – oceľ, časť 3/4 – kovové povlaky a v časti 4/4 – organické povlaky.

Základná schéma ochranných povlakov oceľových krytín.

Účelom tejto publikácie je oboznámiť odbornú i laickú verejnosť so základnými možnosťami a vlastnosťami oceľových strešných krytín s jasným zameraním, aby nekupovali výrobky za najnižšiu cenu – bývajú najdrahšie.

ČO JE TEDA NAJDÔLEŽITEJŠIE PRI VÝBERE MATERIÁLOV NA VAŠU STRECHU?

V posledných rokoch oceľové krytiny prešli rapidným vývojom, nie len v tom, že sú v súčasnosti pekne tvarované, ale predovšetkým v odstránení ich jediného nedostatku – náchylnosti na koróziu. Takže tou najdôležitejšou otázkou pri výbere a posudzovaní kvality oceľovej strešnej krytiny je – akými povlakmi je chránené oceľové jadro!

Nie sme schopní prírode zabrániť, aby oceľ nekorodovala, ale sme schopní tento proces spomaliť natoľko, aby nám oceľové výrobky slúžili veľmi dlho. Len je potrebné vedieť ako – povlakmi z akých materiálov. No a bez patričných informácií to jednoducho nejde!

Každý zákazník chce kvalitu, lenže čo to kvalita v prípade oceľových krytín je?

Synonymom kvality je životnosť. Životnosť je však dosť neurčitý a už vôbec nie garantovaný údaj. To je pravda, ale ak spoznáte význam parametrov a kvalitatívne rozdiely medzi vlastnosťami jednotlivých druhov ochranných vrstiev, zaručene váš výber bude podľa vášho očakávania a sklamanie sa nedožijete.

PREČO POTREBUJEME INFORMÁCIE O OCEĽOVÝCH KRYTINÁCH?

Pretože, už to nie je „len plech“, resp. „plech s hnedou farbou“. Mnohí, ktorí to dodnes tvrdia, zaspali dobu. Ak tento stav pretrváva, je len dôsledkom toho, že v obchodnej praxi tomu bránia samotní výrobcovia strešných krytín svojim len všeobecným popisom vlastností, a ako inak – v superlatívoch. Aj oceľové krytiny majú svoje parametre!

Pretože výrobcovia uvádzajú len obchodné názvy svojich výrobkov. Namiesto presného označovania materiálov aj napriek tomu, že im to ukladá príslušná norma STN EN 508-1 časť 6! Neoznačujú ochranné povlaky údajmi, ktoré im predpisujú normy, ale obchodnými názvami výrobcov plechov. Z marketingového hľadiska nič proti tomu, ale znemožňujú tak verejnosti a hlavne projektantom ľahko sa orientovať pri výbere a porovnaní s inými výrobkami.

Pretože, vo väčšine projektov sa neuvádzajú požiadavky - parametre ochranných povlakov. Takže to väčšinou sklzne do najnižšej ceny, ktorá samozrejme má priamy vplyv aj na kvalitu.

Pretože informácie o oceľových plechoch a ich kovových ochranných vrstvách sa ešte ako tak získať dajú, ale prehľady o organických ochranných povlakoch sú dostupné veľmi ťažko. Výnimku tvorí len brožúra ECCA. Výber správneho lako-plastovaného výrobku.

Pretože je tu celý rad nových EN noriem preberaných do našej sústavy a informovanosť o nich nie je na požadovanej úrovni.

Pretože podiel oceľových krytín na trhu rastie. Takže je tu najvyšší čas venovať týmto krytinám adekvátnu pozornosť, aby nedopadli tak ako niektoré „chemické“ krytiny aplikované v deväťdesiatych rokoch.

Pretože v žiadnej norme ani v pravidlách nenájdete informáciu o tom, či je nutné strižné hrany plechu natierať, alebo nie. Či je nutné, a keď tak ako, opravovať škrabance organického povlaku.

Pretože ak sa neuvádzajú hodnoty ochranných povlakov v numerickom vyjadrení a nahrádzajú sa len neurčitými, všeobecnými termínmi... hrubopoplastované, tenkopoplastované, najhrubší, najviac, najlepšie..., tak takéto popisy vlastností sa nedajú porovnať a teda ani správne zhodnotiť a vybrať.

Pretože ak materiál nie je správne vyšpecifikovaný, stáva sa pre mnohých odberateľov – špekulantov zámkou na neuhradenie faktúry.

Pretože je potrebné poskytnúť čestným dodávateľom argumenty, aby si obhájili kvalitu a hodnotu svojej dodávky a zamedzili tak porovnaniu len podľa ceny. Výrobky z najnižšou cenou nie sú najlacnejšie.